

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ТРЕТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

**КОМИСИЯ ЗА КОНТРОЛ НАД СЛУЖБИТЕ ЗА СИГУРНОСТ,
ПРИЛАГАНЕТО И ИЗПОЛЗВАНЕТО НА СПЕЦИАЛНИ
РАЗУЗНАВАТЕЛНИ СРЕДСТВА И ДОСТЪПА ДО ДАННИТЕ ПО
ЗАКОНА ЗА ЕЛЕКТРОННИТЕ СЪОБЩЕНИЯ**

ДОКЛАД

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх.№	653-26-9
Дата	15.1.07.2016г.

144

ОТНОСНО: Доклад на Националното бюро за контрол на специалните разузнавателни средства за извършената дейност през 2015 г. № 609-00-1, внесен от Националното бюро за контрол на специалните разузнавателни средства на 31.05.2016 г.

На свое заседание, проведено на 07.07.2016 г., Комисия за контрол над службите за сигурност, прилагането и използването на специални разузнавателни средства и достъпа до данните по закона за електронните съобщения обсъди Доклад на Националното бюро за контрол на специалните разузнавателни средства за извършената дейност през 2015 г. № 609-00-1, внесен от Националното бюро за контрол на специалните разузнавателни средства на 31.05.2016 г.

На заседанието присъстваха: Главния прокурор на Република България г-н Сотир Цацаров; зам.-председателя на Върховния касационен съд г-жа Павлина Панова; от Министерство на вътрешните работи - г-н Цвятко Георгиев (зам.-министър), гл. комисар Георги Костов (главен секретар); от Националното бюро за контрол на специалните разузнавателни средства - г-н Бойко Рашков (председател), Георги Гатев (член), Илия Ганев (член), Огнян Атанасов (член); от Държавна агенция „Национална сигурност” - г-н Димитър Георгиев (председател) и от Държавна агенция „Технически операции” - г-н Бисер Борисов (зам.-председател).

Докладът на Националното бюро за контрол на специалните разузнавателни средства за извършената дейност през 2015 г. бе представен от неговия председател – г-н Бойко Рашков. Той е изготвен на основание чл. 34б, ал. 7 ЗСРС и е в обем от 26 страници, структурирани в осем раздела.

През отчетния период Националното бюро за контрол на специалните разузнавателни средства (Бюрото) е извършило 242 проверки, дало е 49 задължителни указания, разработило е 6 образци на регистри и правила за воденето им, предоставило е информация по 6 заявления по Закона за достъп до обществена информация, в 20 случая е уведомило

ръководители на различни държавни институции за значими проблеми при прилагането на СРС, разработило е свои вътрешни правила и е участвало в редица работни срещи по проблемите на СРС.

През 2015 г. са започнали процедури по прилагане на СРС по отношение на 2638 лица. За сравнение, през 2014 броят на контролираните лица е бил 4202 (37,22% повече), а през 2013 г. – 4452 (40,75% повече), т.е. налице е трайна тенденция за намаляване броя на лицата, спрямо които се използва СРС. В 79 случая СРС са били използвани за опазване на живота и имуществото на лица, дали съгласие за това (чл. 12, ал. 2 ЗСРС). В 299 случая СРС са използвани по отношение на обекти за установяване самоличността на лица (чл. 12, ал. 1, т. 4 ЗСРС).

50,29% от исканията са били отправени от МВР, 30,05% - от прокуратурата, 19,16% - от ДАНС. В сравнение с 2014 г. най-голямо е намалението на относителния дял на исканията, направени от ДАНС, чийто дял от 31,5% е намалял до 19,16%.

Общият брой на дадените разрешения е 4034 бр. (3150 по първоначални искания и 884 по искания за продължаване на срока). Откази са били постановени в 683 случая (при 150 за 2014 г., т.е. налице е 455,33% увеличение на отказите). Най-много разрешения, съответно откази от общия брой са постановени от СпНС (разрешения - 26,79%, откази - 29,28%), СГС (разрешения – 21,38%, откази – 35,14%) и ОС – Пловдив (разрешения – 11,78%, откази – 7,91%). Откази са постановени по 22,37% от исканията на ДАНС, 15,21% от исканията на МВР и 10,58% от исканията на прокуратурата. Основните причини за постановените откази са: недостатъчна мотивираност на исканията; надвишаване максималния срок за прилагане; свързани с искания за „вмъкване” на допълнителен обект при вече действащо прилагане; поради отправени искания до некомпетентен съд.

СРС са се използвали най-често за разкриване на престъпления по чл. 321 НК (организирана престъпна група) – 1003 бр. (34,15% от общия брой), чл. 354а НК (наркотични вещества) – 558 бр. (19%) и кражба по чл. 195 НК – 417 бр. (14,20%).

Намалява общият брой разрешени за прилагане оперативни способности През 2015 г. той е 11507, което е с 41,58% по-малко в сравнение с 2014 г. Спадът е при всички оперативни способности с изключение на доверителната сделка, която се запазва на нивото от 2014 г. – 16 бр. Най-често разрешаваните оперативни способности са били: подслушване – 3725 бр. (при 6614 за 2014 г.), наблюдение - 3374 бр. (при 5466 за 2014 г.) и проследяване – 3298 бр. (при 5421 за 2014 г.).

В резултат от прилагането на СРС през 2015 г. са изготвени 1677 бр. веществени доказателствени средства (ВДС) (при 1084 за 2014 г.), което е увеличение с 54,7%. Бюрото отчита като цяло добра дейност по унищожаване на информация, непослужила за изготвяне на ВДС.

През 2015 г. в Бюрото е образувало 123 преписки за проверка правомерността на прилагането на СРС. От тях 98 са по сигнали на граждани, а в останалите 15 Бюрото се е самосезирало. В резултат от проверките 10 граждани са уведомени, че срещу тях неправомерно са били прилагани СРС поради: прилагане на СРС за срок по-дълъг от максималния по закон (5 случая); използване на СРС при липса на данни за престъпление от посочените в чл. 3, ал. 1 ЗСРС (5 случая), даване на разрешение за СРС от некомпетентен орган (2 случая). Наред с това Бюрото отчита, че в 41 случая са установени данни за неправомерно използване и прилагане на СРС или за неправомерно съхраняване/унищожаване на придобитата чрез тях информация, за което са сезирани ръководителите органи по чл. 13 и чл. 20 ЗСРС, както и други 9 случая на неправомерно разрешаване прилагането на СРС, за което се уведомени прокуратурата, ВСС и министъра на правосъдието.

В последната част на Доклада Бюрото обобщава, че през 2015 г. сериозно е завишен съдебният контрол по отношение на СРС. Голяма част от направените от него предложения за законови промени са били приети от законодателя, което е подобрило правната рамка и режимът на използване на СРС. Бюрото прави и допълнителни предложения за бъдещи промени.

В проведената дискусия взеха участие народните представители М. Андреев, Д. Дъбов, Цв. Цветанов, А. Мержданов, А. Атанасов и Д. Лазаров. Обединиха се около становището, че докладът съдържа достатъчно подробна информация за дейността на Бюрото през 2015 г. и за състоянието на прилагането и използването на СРС през 2015 г. Редица от констатираните през 2014 г. проблеми са преодолени през 2015 г., благодарение на предприети действия от Бюрото и доброто сътрудничество с органите, участващи в процедурите по разрешаване, прилагане и използване на СРС. В този смисъл работата на Бюрото бе оценена положително. Отбеляза се тенденцията за намаляване на броя на лицата, спрямо които се прилагат СРС и за намаляване на броя на разрешените и приложени оперативни способности, като бе посочено, че тази тенденция не трябва да се абсолютизира и тълкува сама за себе си, а в контекста на обективната необходимост от правомерно използване на СРС в зависимост от криминалната обстановка и заплахите за националната сигурност. Отбелязана бе нарасналата ефективност от използването на СРС поради нарасналия брой изготвени веществени доказателствени средства.

След проведеното обсъждане и гласуване с 14 гласа „за”, 0 гласа „против” и „въздържал се”, Комисията предлага на Народното събрание да приеме проект на решение със следната редакция:

„РЕШЕНИЕ

за приемане на Доклад на Националното бюро за контрол на специалните разузнавателни средства за извършената дейност през 2015 г.

Народното събрание на основание на чл. 84, т.17 от Конституцията на Република България

РЕШИ:

Приема Доклад на Националното бюро за контрол на специалните разузнавателни средства за извършената дейност през 2015 г.

Решението е прието от 43–то Народното събрание на ... 2016 г. и е подпечатано с официалния печат на Народното събрание.”

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ККССПИСРСДДЗЕС:

ДИМИТЪР ЛАЗАРОВ